

गण्डकी प्रदेश सरकार
स्वास्थ्य मन्त्रालय
स्वास्थ्य निर्देशनालय

मासिक

जनस्वास्थ्य बुलेटिन

स्वास्थ्य कार्यालय बागलुङ

नेपाल

वर्ष: २

अंक: २०

महिना: २०

भाद्र २०८१

हार्दिक बधाई तथा शुभकामना

स्वास्थ्य खबरपत्रिका १५औं वर्षमा प्रवेश गरेको अवसरमा मिति २०८१ भाद्र ३१ गते स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयसँगको समन्वयमा स्वास्थ्यखबर फाउन्डेसनले आयोजना गरेको स्वास्थ्य खबर हेल्थ अवार्ड उत्कृष्ट जनस्वास्थ्यकर्मीको रूपमा गण्डकी स्वास्थ्य निर्देशनालयका महानिदेशक श्री खिमबहादुर खड्काले र उत्कृष्ट महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकामा जैमिनी नगरपालिका-१ बागलुङकी श्री खिमकला रानाले अवार्ड प्राप्त गर्नुभएकोमा हार्दिक बधाई तथा शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

उत्कृष्ट कर्मचारी सम्मानित

स्वास्थ्य कार्यालय बागलुङको आयोजनामा आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ स्वास्थ्य कार्यक्रमको वार्षिक समिक्षा सम्पन्न भएको छ। उक्त कार्यक्रममा स्वास्थ्य कार्यालय बागलुङमा लामो समय सेवारत रहि उत्कृष्ट कार्य गर्ने लेखा अधिकृत सुरेन्द्रजग राजभण्डारी र सहयोगी लिला जि सिलाई सम्मान गरिएको थियो।

जिल्लास्तरीय वार्षिक समीक्षा कार्यक्रम सम्पन्न

स्वास्थ्य कार्यालय बागलुङको आयोजनामा आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ स्वास्थ्य कार्यक्रमको वार्षिक समीक्षा सम्पन्न भएको छ । गण्डकी प्रदेशका माननिय स्वास्थ्य मन्त्री कृष्ण प्रसाद पाठकको प्रमुख आतिथ्यतामा सम्पन्न कार्यक्रममा जिल्लाका दशैँ स्थानिय तह, धौलागिरि अस्पताल, साझेदार संस्था तथा कृषि, भेटेरिनरी र जिल्ला प्रहरी कार्यालयबाट जनस्वास्थ्यमा विभिन्न क्षेत्र बिचका कार्यका बारेमा प्रस्तुतीकरण गरेका थिए । स्वास्थ्य निर्देशनालयका महानिर्देशक खिम बहादुर खड्का लगायत प्रादेशिक स्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यालयका प्रमुखहरुको समेत उपस्थिति रहेको थियो । विभिन्न सुचकहरुको प्रगतिको आधारमा स्थानिय तह तथा संस्थाहरुलाई पुरस्कृत गरिएको थियो जसमा बडिगाड गाउपालिका प्रथम, गलकोट नगरपालिका दोस्रा, तमानखोला गाउपालिका तृतीय र सान्त्वनामा बरेड गाउपालिका थियो भने सोहि अनुसार सूचकहरुको आधारमा जिल्लाका स्वास्थ्य संस्थाहरु पुरस्कृत भएका थिए । त्यस्तै यस आ वमा सम्पन्न कार्यक्रमहरुको संक्षिप्त पोस्टर प्रस्तुतिकरणमा गलकोट नगरपालिका, ढोरपाटन नगरपालिका, बागलुङ नगरपालिका र काठेखोला गाउँपालिका क्रमशः प्रथम, द्वितीय, तृतीय र सान्त्वना पुरस्कारबाट सम्मानित भएका थिए । दुई दिन सम्म चलेको कार्यक्रममा स्वास्थ्यका कार्यक्रमहरुको विस्तृत समीक्षा गरिएको थियो ।

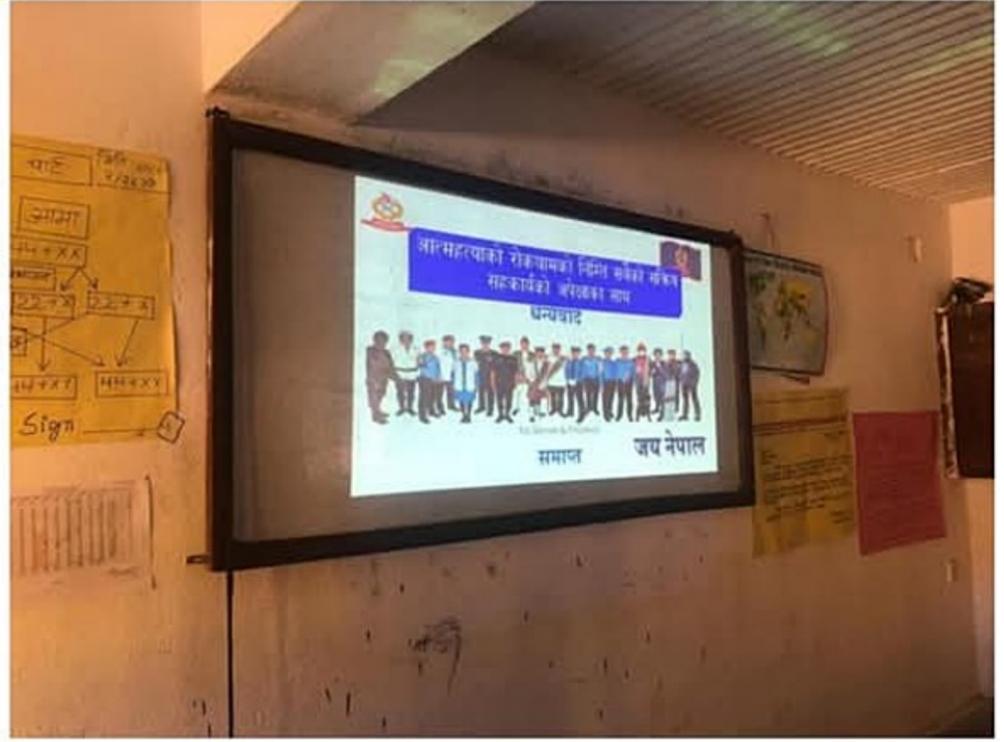
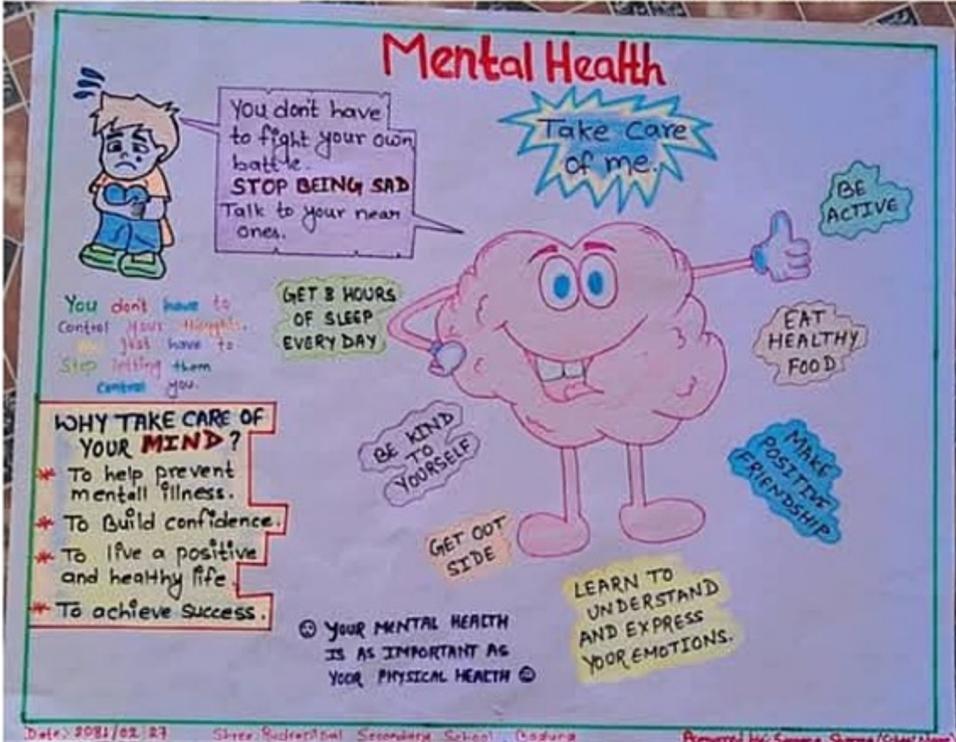
समीक्षा कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै गण्डकी प्रदेश सरकारका स्वास्थ्य मन्त्री कृष्ण प्रसाद पाठकले पछिल्लो समयमा नसर्ने रोगको समस्या झनै विकाराल बन्दै गएको हुँदा यसको रोकथामका निम्ती प्रदेश सरकारले जोड दिने बताउनुभएको छ । स्वास्थ्य कार्यालय बागलुङको वार्षिक समीक्षा कार्यक्रममा बोल्दै पाठकले नसर्ने रोगको समस्यालाई प्रदेश सरकार स्थानिय सरकारसँग समन्वय गरी यसको न्युनिकरण तथा रोकथामको प्रयास थाल्ने बताउनुभयो । उहाँले स्वास्थ्य क्षेत्रमा नीतिगत सुधार गर्दै नसर्ने रोगको रोकथाम गर्न सकेमा आम नागरिकको ज्यान बचाउन सकिने धारणा व्यक्त गर्नुभयो । कार्यक्रममा जिल्ला समन्वय समिति बागलुङका प्रमुख अमर थापाले स्वास्थ्य सेवा प्रभावकारी हुँदा दक्ष जनशक्ती निर्माणमा सहयोग पुग्ने बताउनुभयो । बागलुङ नगरपालिकाका प्रमुख बसन्तकुमार श्रेष्ठले स्वास्थ्यकर्मी प्रोत्साहित भएमा सेवा चुस्त हुने भन्दै मातृ मृत्यु शुन्य बनाउने अभियानमा स्थानीय सरकारले पनि साथ दिने बताउनुभएको छ । कार्यक्रममा प्रमुख जिल्ला अधिकारी नेत्रप्रसाद सुवेदीले सूचकहरु सुधार गर्नेगरी काम गर्दा उपलब्धी पनि देखिने र आम नागरिकको स्वास्थ्य पनि सुधार हुने बताउनुभयो । दुई दिन सन्चालन भएको समीक्षा कार्यक्रममा गण्डकी प्रदेश स्वास्थ्य निर्देशनालयका महानिर्देशक खिमबहादुर खड्का, प्रदेश आपुर्ति व्यवस्थापन केन्द्रका महानिर्देशक डा. रेखा पौडेल, प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालाका महानिर्देशक मनमोहन मिश्र, तालिम केन्द्रका निमित्त महानिर्देशक हेमन्त पौडेल, क्षयरोग केन्द्रका निमित्त निर्देशक डा. विशाल तिवारी लगायतले प्रदेश सरकार जिल्ला हुँदै स्थानिय सरकार सँग समन्वय गरेर स्वास्थ्य क्षेत्रको सुधारका लागि काम गर्ने बताएका थिए । उनिहरुले स्थानिय तहका समस्यालाई समाधानको उपाय खोज्ने बताए । कार्यक्रममा स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालयका महानिर्देशक खिमबहादुर खड्का सहित प्रदेश कार्यालयका नेतृत्व पनि सहभागि थिए । उक्त अवसरमा जिल्ला प्रहरी कार्यालयका प्रहरी निरीक्षक प्रताप पौडेलले जिल्लामा आत्महत्याको न्युनिकरणका लागि के कार्यक्रम गर्न सकिन्छ भन्ने विषयमा जानकारी गराउनुभएको थियो । कार्यक्रममा धौलागिरी अस्पतालका डा. रविरञ्जन प्रधान र आर्युविद औषधालयका प्रमुखले वार्षिक कार्यक्रम प्रस्तुत गर्नुभएको थियो । सबै सरोकारवालाहरु तथा स्थानीय तहबाट प्रतिबद्धता पत्र तयार गरी सबैले कार्यान्वयनका लागि प्रतिबद्ध रहेको समेत जानकारी गराउनुभयो । उक्त कार्यक्रममा उद्देश्य सहित जिल्लाको प्रस्तुतिकरण कार्यालय प्रमुख बाबुराम आचार्य, कार्यक्रम सञ्चालन तथ्याङ्क अधिकृत घनश्याम सापकोटाले गर्नुभएको उक्त कार्यक्रममा स्वागत मन्तव्य देव प्रकाश घिमिरे र Vote of Thanks लक्ष्मी शर्माले दिनुभएको थियो ।

विश्व आत्महत्या रोकथाम दिवस मनाईयो

"आत्महत्या रोकथाम बारे संवाद सुरु गरौ; दृष्टिकोण बदलौ" भन्ने मूल नाराका साथ यहि १० सेप्टेम्बर, २०२४ मा विश्व आत्महत्या रोकथाम दिवस मनाईयो । 'World Suicide Prevention Day for 2024: Changing the Narrative on Suicide'

यस अवसरमा बागलुङ जिल्लाका दश वटै स्थानीय तहमा सबै वडामा रहेका समुदाय तथा विद्यालयमा विभिन्न सचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको थियो ।

**“अबको आवश्यकता:
अल्जाइमर्स तथा डिमेन्सियामा क्रियाशीलता”**

२१ सेप्टेम्बर २०२४

विश्व अल्जाइमर्स दिवस

बागलुङ जिल्लाका स्थानीय तहहरूले २०८१ भाद्र महिनामा सम्पादन गरेका मुख्य कार्यक्रमहरू

बडिगाड गाउँपालिका

- आ व २०८१।८२ मा पहलो स्वास्थ्य संस्था प्रमुखहरूको मासिक बैठक भिमगिठे स्वास्थ्य चौकीमा सम्पन्न
- आ व २०८०।०८१ मा सम्पादित स्वास्थ्य कार्यक्रमको वार्षिक समिक्षा सम्पन्न
- विश्व आत्मा हत्या सम्बन्धि प्रत्येक विद्यालयमा कक्षा संचालन गरिएको
- डेंगी रोग नियन्त्रण सम्बन्धि सबै विद्यालयहरू कक्षा संचालन गरिएको
- महिनाको पहिलो शुक्रवार अन्तिम शुक्रवार स्वास्थ्य संस्थाको सरसफाई गरिएको

जैमिनी नगरपालिका

- आ.व.०८०/०८१ को स्वास्थ्य संस्थाले सम्पादन गरेका कार्यक्रमको वार्षिक समिक्षा
- आ.व.०८०/०८१ को क्षयरोग कार्यक्रमको वार्षिक समिक्षा
- रांखानी स्वास्थ्य चौकीमा डेंगु रोगको रोकथाम तथा नियन्त्रणको लागि समुदायमा अभिमुखिकरण संचालन पोषण कार्यक्रमको वार्षिक समिक्षा
- विद्यालयका स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम संचालन।
- म.सा.स्वा.स्वयं.से.का को लागी मानसिक रोग सम्बन्धि अभिमुखिकरण तथा विश्व आत्महत्या न्यूनिकरण दिवस मनाईएको

ढोरपाटन नगरपालिका

- स्वास्थ्य संस्था र पालिका स्तरीय वार्षिक समिक्षा
- आत्महत्या रोकथाम दिवसको अवसरमा सबै वडाहरूका विद्यालयहरूमा शिक्षक विधार्थी अन्तरक्रिया तथा समुदाय स्तरमा स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम
- आ.व २०८०/८१ को स्वास्थ्य कार्यक्रम हरूको योजना निर्माण
- बुर्तिबाड र केही वडाहरूमा डेङ्गि रोग रोकथामको लागि बासस्थान खोज र नस्ट गर अभियान सन्चालन
- सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूको आ.व २०८१/८२को लागि योजना निर्माण ।

काठेखोला गाउँपालिका

- विश्व आत्म हत्या न्यूनिकरण दिवसको अवसर विद्यालयमा स्वास्थ्य शिक्षा साथै समुदाय स्तरमा जनचेतना मुलक र अन्तर्क्रियात्मक कार्यक्रम संचालन
- विद्यालयमा पोषण सम्बन्धी स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम संचालन
- डेंगु सम्बन्धि सचेतना कार्यक्रम संचालन
- आमा समुह बैठक संचालन तथा महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरूको मासिक बैठक सम्पन्न
- स्वास्थ्य संस्थाहरूको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण
- ग्रामिण अल्ट्रासाउण्ड कार्यक्रम संचालन गरिएको

ताराखोला गाउँपालिका

- विश्व आत्महत्या दिवस (10th Sep) को अवसरमा सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट स्वास्थ्य आमा समुहहरू र विद्यालयहरूमा आत्म हत्या रोकथाम सम्बन्धि स्वास्थ्य शिक्षा संचालन
- साउन महिनाको पालिका स्तरमा स्वास्थ्य संस्था स्तरीय मासिक समिक्षा बैठक संचालन
- Dengue रोग सम्बन्धि विद्यालय स्वास्थ्य शिक्षा
- जिल्लाको वार्षिक समिक्षा कार्यक्रममा स्वास्थ्यको प्रगति प्रस्तुतिकारण
- वृद्धि अनुगमन गरिएको

तमानखोला गाउँपालिका

- स्वास्थ्य कार्यक्रमहरूको श्रावण महिनामा सम्पादित कार्यक्रमहरूको मासिक समिक्षा
- आ व २०८०/८१ मा सम्पादित स्वास्थ्य कार्यक्रमहरूको वडा तथा पालिका स्तरीय वार्षिक समिक्षा कार्यक्रम
- विद्यालयहरूमा अन्तरक्रिया गरी विश्व आत्महत्या रोकथाम विवश मनाईएको
- तमानखोला आधारभूत अस्पतालद्वारा नसर्ने रोग सम्बन्धी समुदाय स्तरीय अन्तरक्रिया तथा परिक्षण

बरेङ गाँउपालिका

- वडा र पालिका स्तरीय वार्षिक समिक्षा
- आत्महत्या रोकथाम दिवसको अवसरमा सबै वडाहरूमा विद्यालय स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम

- RUSG सेवा कार्यक्रम सन्चालन ।

गलकोट नगरपालिका

- वार्षिक समीक्षा गोष्ठी
- आत्महत्या रोकथाम दिवसको अवसरमा स्वास्थ्य शिक्षा तथा अन्तर्क्रिया

- RoUSG सेवा
- नियमित मासिक बैठक तथा विद्यालय स्वास्थ्य शिक्षा
- आगामी आर्थिक वर्षको कार्ययोजना तर्जुमा

बागलुङ नगरपालिका

- स्वास्थ्य कार्यक्रमहरूको वार्षिक समीक्षा ।
- डेंगु रोकथाम र नियन्त्रणको अभिमुखिकरण
- लामखुट्टेको लार्वा खोज र नस्ट पार अभियान ।
- आत्महत्या रोकथाम अभिमुखिकरण ।
- विद्यालय स्वास्थ्य शिक्षा ।
- मासिक बैठक ।
- आमा समूह को बैठक ।

के तपाईंलाई आफ्नो जीवन अर्थहिन भएको जस्तो लागेको छ ?

- यस्तो सोच आउनुमा तपाईंको कुनै दोष छैन ।
- तपाईंले विश्वास गर्ने व्यक्तिसँग (परिवारका सदस्य, साथी, आफन्त) आफ्ना भावना र विचारका बारेमा कुरा गर्नुहोस् ।
- स्वास्थ्य संस्थामा सम्पर्क गर्नुहोस् वा मनोपरामर्शदाताको सहयोग लिनुहोस् ।
- यदि आफैलाई हानी पुऱ्याउने सोच वा अवस्थामा हुनुहुन्छ भने स्वास्थ्य संस्था वा २४ से घण्टा निःशुल्क उपलब्ध हेल्पलाइन नम्बर ११६६ मा सम्पर्क गर्नुहोस् ।

तपाईं एक्लो हुनुहुन्न ।

तपाईंलाई आवश्यक सहयोग उपलब्ध छ ।

#खुलेर कुरा गरौं

- वडा नं १ र २ का स्वास्थ्यचौकीहरूको अग्रसरतामा बरेङ बजारमा डेङ्गी रोग सम्बन्धि र्याली तथा सचेतता कार्यक्रम
- आ व २०८०/०८१ को वार्षिक प्रतिवेदन प्रकाशन
- स्वास्थ्यकर्मीहरूको कार्य विवरण निर्माण

निसीखोला गाउँपालिका

- स्वास्थ्य कार्यक्रमको वार्षिक समीक्षा ।
- स्वास्थ्य संस्था स्तरीय मासिक बैठक सम्पन्न ।
- डेगु संबन्धी सचेतता कार्यक्रम ।
- विश्व आत्महत्या न्यूनीकरण दिवस ।
- आमा समूह तथा स्वयं सेविका बैठक सम्पन्न ।
- लायन्स क्लब सँग सहकार्यमा मिलेर श्री बोहरागाउ प्रा. बिमा बृहत स्वास्थ्य शिविर सम्पन्न ।

डेंगी रोग बाट कसरी बच्ने?

लामखुट्टेको टोकाईबाट हुने डेंगी रोगका बिरामीहरू नेपालमा केही समय यता बढिरहेकाले निम्न रोकथामका उपायहरू अपनाउनु हुन अनुरोध गरिन्छ:-

- पुरा बाहुला भएको लुगा लगाउने
- भ्रूल मित्र मात्र सुत्ने
- घरको झ्याल टोकामा लामखुट्टे नछिर्ने जाली हाल्ने
- घर, कार्यालय, विद्यालय वा सार्वजनिक क्षेत्रमा पानी जम्न नदिने
- खाल्डाखुल्डी पुर्ने र खानेपानी वा ढल चुहिएको छ भने तत्काल मर्मत गर्ने
- गमलाको प्लेट, फूल दानी, कुलर आदिको पानी कम्तीमा हप्ताको एक पटक फेर्ने
- पानी जम्मा गर्ने भाडालाई लामखुट्टे छिर्न नसक्ने गरी छोप्ने
- साँझ र विहान करेशाबारीमा जाँदा, घर बाहिर टहलिँदा, वा पार्कमा जाँदा / बालबालिकालाई लैजाँदा लामखुट्टेले नटोकोस् भनेर विशेष सावधानी अपनाउने

डेंगी नियन्त्रणका तीन उपाय

लामखुट्टेको वृद्धि विकास रोक्न लामखुट्टेले फुल पार्न सक्ने ठाउँ पत्ता लगाई नष्ट गर्ने तथा गमला, टायर वा कुनैपनि खुला भाँडामा पानी जम्न नदिने

लामखुट्टेको टोकाईबाट बच्ने उपायहरू अपनाउने

डेंगीका लक्षण देखिए तत्काल स्वास्थ्यकर्मी सँग सल्लाह गरी उपचार गराउने